

Jezus gedoopt en verzocht

Periodethema: de belofte vervuld
Matthéüs 3: 13-17 en 4: 1-11

a. De Heere Jezus gedoopt

(Matth. 3: 13-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Terwijl Johannes preekt, komt Jezus. Zijn komen is hier een in de openbaarheid komen; zijn optreden begint. Hij komt vanuit Galilea, de streek waar hij opgroeide, naar de Jordaan. De Heere Jezus gaat doelbewust naar de plaats waar Johannes is. Jezus wil ook gedoopt worden. Johannes echter weigert om de Heere Jezus te dopen. De doop van Johannes was voor hen, die vergeving van hun zonden nodig hadden. Het is bijzonder dat Johannes doorziet dat Jezus de Messias is, daarom vindt hij het ongepast om Jezus te dopen. Hij beseft dat hij de doop door de Geest nodig heeft, daarin weet hij zich van de Heere Jezus afhankelijk. De Heere Jezus begrijpt de bezwaren van Johannes, maar toch moet Johannes Hem dopen. Beiden moeten zo doen wat God van hen wilde. De doop van Johannes was voor alle Israëlieten bedoeld, daarom moest ook Jezus deze ondergaan. Hij moest Zijn broeders in alles gelijk worden. Johannes weigert niet langer, maar doopt Jezus. Terwijl de Heere Jezus uit het water opklimt, opent de hemel zich. Dit betekent dat er een goddelijke openbaring gaat plaatsvinden. De Geest daalt dan ook neer in de gedaante van een duif. Zoals de doop een teken is van de redding van het komende oordeel, zo is de duif een teken van het eind van het oordeel en luidt het de vrede in. Dat Johannes de Geest Gods op Jezus ziet neerkomen, houdt ook in dat de Heere Jezus met de Geest wordt gezalfd. Hij wordt toegerust om het werk wat Hij moet doen, te doen. Op hetzelfde moment dat Johannes die duif ziet, hoort Hij ook een stem.

God de Vader spreekt uit dat de Heere Jezus Zijn geliefde Zoon is in Wie de Vader Zijn welbehagen heeft.

TER OVERWEGING

We mogen de kinderen op de volgende zaken wijzen: het is bijzonder dat Johannes de Heere Jezus als de Messias ziet. Het is begrijpelijk dat hij Hem niet dopen wil. De doop wijst immers op de noodzaak tot bekering. De Heere Jezus heeft geen bekering nodig. Hij is zonder zonde. De doop van de Heere Jezus is dus uiteindelijk een teken van Zijn vernedering. Hij wijst ons er op dat Hij, Die zonder zonde is, alle zonden op Zich laat aankomen. De doop wijst ons op de begrafenissen en de opstanding van de Heere Jezus. Hij gaat onder water, Hij wordt begraven, maar Hij komt weer uit het water, Hij staat op. Zo moeten wij met de Heere Jezus begraven worden, om met Hem op te staan. Het neerdalen van de duif laat zien dat de Heere Jezus gezalfd wordt met de Geest. Zoals profeten, priesters en koningen werden gezalfd, zo wordt de Heere Jezus gezalfd. Vanaf nu gaat Zijn werk beginnen. Bij de doop zien we ook iets van de Drie-eenheid van God: de Vader spreekt, de Zoon wordt gedoopt en de Geest daalt in de gedaante van een duif neer.

b. De Heere Jezus verzocht

(Matth. 4: 1-11 (Mark. 1: 12-13 en Luk. 4: 1-13))

UITLEG VAN DE TEKST

De verzoeking van de Heere Jezus volgt onmiddellijk op Zijn doop door Johannes in de Jordaan.

Bij deze doop klonk er een stem uit de hemel en gaf God de Vader getuigenis dat Jezus Zijn Zoon is. Ook daalde de Heilige Geest in de gedaante van een duif neer op de Heere Jezus. Zo werd Hij gezalfd en daardoor bekwaam gemaakt, om het verlossingwerk te kunnen verrichten. Dit hoogtepunt wordt gevolgd door een dieptepunt. Opmerkelijk is dat de Heere Jezus door de Geest weggeleid wordt in de woestijn. De Heilige Geest brengt Hem in dat kale, droge, steenachtige en zanderige gebied om daar verzocht te worden van de duivel. De evangelisten Markus en Lukas vermelden dat de Heere Jezus gedurende de hele periode van veertig dagen verzocht werd. De drie grootste verzoeken aan het eind staan in Gods Woord.

TER OVERWEGING

Het is van belang om uit te leggen wie de duivel is. De duivel is een gevallen engel, de aartsvijand van God, die erop uit is om alles stuk te maken wat God gemaakt heeft. Dat kunnen we lezen in Gen. 3, waar hij de mens verleid heeft om in zonde te vallen en de mens is door eigen schuld gevallen. Nu is de Heere Jezus gekomen om de gevallen mens te redden en dat wil de duivel voorkomen. Hij gaat daarom de Heere Jezus verzoeken, dat is proberen Hem van God af te trekken door Hem te laten zondigen.

Waarom wordt de Heere Jezus verzocht? Omdat Hij ons vlees en bloed heeft aangenomen, dus waarlijk mens is geworden, wordt ook Hij evenals ieder ander mens onderworpen aan de aanvallen van de duivel. In het paradijs bezweek de eerste Adam onder de aanvallen van de duivel. Adam en Eva geloofden zijn woorden en werden ongehoorzaam aan de Heere. In Adam vielen wij allen. Maar nu komt de Heere Jezus als de tweede Adam en Hij biedt weerstand tegen de aanvallen van de duivel en verslaat hem. Waar de eerste mens viel en al zijn nakomelingen meesleepte in het verderf, daar houdt Hij stand en mag zo de overwinning bevechten voor heel Zijn kerk. Zo kan en wil Hij ons genadig zijn en ons redden uit de macht van de duivel. De duivel bedoelt in deze verzoeken Zijn val, om zo te verhinderen dat iemand behouden zou kunnen worden. Onze zaligheid hangt er van af.

Bij de ouderen kan het verschil worden uitgelegd tussen verzoeken en beproeven. De duivel verzoekt. Op allerlei manieren ook in onze tijd. Verzoeken is iemand proberen tot kwaad te verleiden. De Heere geeft de duivel ruimte om mensen te verzoeken, hoewel de duivel niet verder kan gaan dan de Heere hem ruimte geeft. Luther sprak van een kettinghond. En Bunyan tekent in de Christenreis de duivel als de geketende leeuw net langs het pad dat Christen heeft te gaan. God bepaalt niet alleen de ruimte, maar ook de tijd waarin de duivel gelegenheid krijgt om Gods kinderen te verzoeken.

De Heere Zelf verzoekt niet tot het kwade, dat kan niet (Jak. 1: 13). Wel gebruikt Hij soms de verzoeking van de duivel om te beproeven, om de gehoorzaamheid aan de Heere op de proef te stellen of het wel echt is. Hier zit dus een goede bedoeling achter, namelijk om iemands geloofskracht te versterken en Gods kracht zichtbaar te maken. Samenvattend kunnen we zeggen: God beproeft om staande te houden. De satan verzoekt om te doen vallen. 'Wij hebben geen hogepriester', lezen we in Hebr. 4: 15, 'Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde.' Op Hem had de duivel geen vat. Hij doorstond alle verzoeking tot op het einde toe en overwon. Dat is tot bemoediging. Zo weet Hij te helpen en te bewaren in alle verzoeken. 'Want in hetgeen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij degenen die verzocht worden te hulp komen' (Hebr. 2: 18).

c. De eerste verzoeking (Matth. 4: 2-4)

UITLEG VAN DE TEKST

De Heere Jezus heeft veertig dagen en veertig nachten in de woestijn gevestigd, d.w.z. niets gegeten (Luk. 4: 2). De eenzaamheid opzoeken en vasten zijn middelen om Zich door het gebed volkomen te richten op Zijn Vader en gemeenschap met Hem te zoeken. De periode van veertig dagen en veertig nachten herinnert ons aan Mozes. Hij vastte veertig dagen en veertig nachten op de berg Sinai (Ex. 34: 28). Elia liep veertig dagen en veertig nachten door de woestijn zonder eten en drinken naar diezelfde berg. Maar de Heere sterkte hem door de spijze die Hij daarvoor gegeven had (1 Kon. 19: 8). Na deze veertig dagen en veertig nachten heeft de Heere Jezus honger. En daar maakt de duivel gebruik van. De verzoeker komt tot Hem. De manier waarop hij verschijnt, wordt in Gods Woord niet vermeldt. Hoewel Calvijn denkt aan een visioen, kunnen we ook denken aan een werkelijk gebeuren. De duivel kan op allerlei manieren tot ons spreken, door een stem in ons hart of via een mens. De duivel wijst de Heere Jezus erop dat Hij toch Gods Zoon is: 'indien gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden.' Wat is de satan listig! Hij ontkent de uitspraken van God de Vader gedaan bij de doop van Zijn Zoon niet, maar probeert op deze wijze twijfel te zaaien in het hart van de Heere Jezus. 'Indien gij Gods Zoon zijt...' Is het eigenlijk wel zo? Het is toch vreemd als een Zoon van God honger moet lijden. Laat het dan maar eens zien. Maak van die stenen maar brood! Dit is de duivel ten voeten uit. Op een verborgen manier zaait hij twijfel. Zo is het in het paradijs al begonnen.

Nee, hij zei niet openlijk tegen Eva, dat het niet waar was, wat God had gezegd. Hij stelde alleen maar een vraag: 'is het ook, dat God gezegd heeft...' (Gen. 3: 1). Het antwoord wat de Heere Jezus geeft komt rechtstreeks uit de Bijbel: 'er staat geschreven...' (vers 4). Het zijn woorden uit Deut. 8: 3. Mozes haalt daar de geschiedenis van het manna op. Hij herinnert Israël eraan, hoe het verlegen zat om brood en hoe de Heere het ook zonder dat brood wonderlijk had gevoed, namelijk door het manna. Van de Heere waren ze afhankelijk en niet van brood alleen. Het brood houdt ons niet in het leven als God het niet zegent en er geen levenskracht aan verleent. We mogen onder alle omstandigheden erop vertrouwen dat God, naar Zijn belofte, voor ons zal zorgen. Door het scheppende spreken van God zijn er middelen om ons te onderhouden. Misschien wel op een heel andere wijze dan wij denken. Aan dit spreken wil Christus Zich in gehoorzaamheid onderwerpen. Hij wil het brood slechts ontvangen in gehoorzaamheid aan het woord uit Gods mond.

TER OVERWEGING

Als we het moeilijk hebben, is de duivel er heel snel bij. Als we zwak zijn, heeft hij aan ons een gemakkelijke prooi. Hij loert op zulke momenten. Hij zaait wantrouwen en wekt twijfel aan Gods Woord, aan Gods voorzienigheid, almacht, liefde, goedheid en rechtvaardigheid. Hij probeert de mens ontevreden te maken en tegen Gods beleid in opstand te doen komen en tot eigenmachtig handelen te brengen. Maak aan de kinderen maar duidelijk dat de Heere Jezus van stenen brood had kunnen maken. Denk maar aan de wonderbare spijziging van een grote schare met maar vijf broden en twee vissen. Maar Hij doet het niet. Dit hongeren is ook een onderdeel van Zijn lijden, wat Hij moet ondergaan in gehoorzaamheid aan Zijn Vader en wanneer Hij met Zijn machtswoord van stenen broden zou maken, zou Hij ongehoorzaam zijn aan Zijn hemelse Vader. Hij houdt stand in deze verzoeking en belijdt dat Hij enkel uit de hand van zijn hemelse Vader wil leven. Hij kiest niet voor Zelfbediening, maar wil bediend worden door Zijn Vader. Daar wilde Adam juist vanaf. Die wilde als God zijn om zelf te kunnen beslissen. Hij meende dat hij op eigen benen kon staan. Hij was ongehoorzaam aan het woord van God en dat betekende de dood. De Heere Jezus bleef gehoorzaam aan het woord van God en zo schonk en schenkt Hij het leven. De Borg mag het verwachten van Zijn Vader en zo heeft Hij het als Middelaar voor Zijn kinderen verdiend, dat ook zij het door genade kunnen beoefenen om het weer van de hemelse Vader te verwachten en uit Zijn hand te leven. De Heere Jezus vertrouwde in de nood (van de honger) op Zijn vader. Zo heeft Hij de wil van Zijn Vader gedaan.

Dat betekent voor ons dat ook wij in onze nood tot Hem mogen gaan. Christus heeft die macht niet voor Zichzelf gebruikt. Daarom heeft Hij macht om ons te helpen in onze nood.

d. De tweede verzoeking (Matth. 4: 5-7)

UITLEG VAN DE TEKST

De duivel geeft het nog niet op. Hij neemt de Heere Jezus mee naar de tempel in Jeruzalem, de heilige stad. Samen met de Heere Jezus staat hij op de tinne van de tempel. Waarschijnlijk moeten we hier denken aan het dak van de zuilengang van Salomo. Vanaf hier keek men in het diepste ravijn naast de tempelberg. Hij spoort de Heere Jezus aan om naar beneden te springen en doet dat met gebruik van een Bijbelwoord. Als de Heere Jezus een Bijbelwoord gebruikt, zal hij dat ook doen. De Heere Jezus heeft duidelijk gemaakt tijdens de eerste verzoeking, dat Hij wil leven in afhankelijkheid van zijn hemelse Vader. Laat dat dan maar eens zien, zegt de duivel, door naar beneden te springen vanaf deze hoge plaats. Er staat immers in de Schriften, dat God Zijn engelen zal bevelen, dat ze U zullen bewaren. Ze zullen U op de handen nemen en Gij zult Uw voet niet te eniger tijd aan een steen stoten. Zo staat het immers in Ps. 91: 11. God zal Zijn kinderen bewaren in allerlei gevaren. Als Jezus de Zoon van God is, zal ook Hem geen gevaar overkomen. Hoe waar deze belofte is, zal straks blijken, wanneer inderdaad de engelen neerdalen om Hem te dienen. Maar de duivel laat wat weg: in al uwe wegen. Hij laat de tekst heel wat anders zeggen dan de Heilige Geest bedoelt, als hij beweert dat de engelen Gods kinderen onder alle omstandigheden beschermen. De Heere Jezus is hier helemaal niet in gevaren, waar het in Ps. 91 over gaat. Als Hij nu van het dak zou afspringen in het ravijn, dan zou het alleen maar een vertoon van Zijn macht zijn, om Zich door de engelen te laten dragen. Weer pakt de Heere Jezus het zwaard van het Woord en slaat terug met het Woord uit Deut. 6: 16. Daar wordt het volk herinnert aan de situatie bij Massa. Ze werden daar door de Heere gewaar-schuwd om de Heere niet te verzoeken (Ex. 17: 1-7).

TER OVERWEGING

Dit gedeelte leert ons dat we geen teksten uit de Bijbel mogen toepassen op handelingen die ongeoorloofd zijn en dan te eisen dat God ingrijpt om te beveiligen. Dat is God verzoeken. Dat is God dwingen om onze weg te gaan, om ons op eigen gekozen wegen te helpen. Als de Heere Jezus er op ingegaan was en van het dak van de tempel was afgesprongen, dan had Hij een eigen weg gekozen om in de

gunst van het volk te komen. Hij wil de weg van de Vader gaan en dat is de weg van het kruis om zo te kunnen verlossen. De duivel is heel goed thuis in de Bijbel. Maar we kunnen zijn Bijbelgebruik herkennen aan het verdraaien en uit het verband rukken van teksten. Laten we daar waakzaam voor zijn. Het is waar en laten we dat onderstrepen dat de Heere naar Ps. 91: 11 de Zijnen nabij is in de nood.

e. De derde verzoeking (Matth. 4: 8-11)

UITLEG VAN DE TEKST

Tijdens de derde verzoeking neemt de duivel Hem mee op een hele hoge berg. Een prachtig uitzicht op heel de omgeving. En de duivel is zo machtig dat hij Hem al de koninkrijken der wereld en de heerlijkheid daarvan kan tonen. Lukas vermeldt dat de satan zegt: 'ze was mij overgeven.' Dat is ten dele waar. Deze wereld sinds de zondeval door de duivel bezet gebied geworden. De duivel wordt daarom wel 'de overste dezer wereld' genoemd. In Zijn antwoord ontkent de Heere Jezus dat ook niet. Maar de bezetter is geen eigenaar. God is en blijft de rechtmatige Gebieder van al het geschapene. Heel de wereld ligt als het ware aan de voeten van de Heere Jezus en de duivel is bereid om Hem dat alles te geven. Dan hoeft Hij verder niet die weg van lijden te gaan. Alleen moet Hij dan wel de satan aanbidden, dat betekent hem als oppermachtige erkennen en hem eer bewijzen. Laten we deze verzoeking niet onderschatten. Christus wist immers wat hem te wachten stond. Met een knieval zou Hij Koning zijn, maar geen Zaligmaker. Geen Koning, Die het zaligst lot ver boven alle goôn kan schenken. Maar Gode zij dank Hij buigt niet, maar antwoordt heel kort: 'Ga weg satan.' De duivel aanbidden, dat nooit. 'Er staat geschreven; de Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen.' Het zijn woorden uit Deut. 6: 13. Dan gaat de duivel weg en blijkt dat wat de Heere beloofd heeft, waar is. De engelen komen om de Heere Jezus te dienen. Ze eren hem en geven Hem alles wat Hij nodig heeft.

TER OVERWEGING

De vraag die vanuit dit gedeelte tot ons komt is: Wie dienen wij? Van nature dienen we de satan, die ons mooie dingen voor spiegelt. Maar het aanbidden, het dienen van de duivel brengt tijdelijke vreugde met zich mee met alles wat deze wereld te bieden heeft. We kennen deze knieval wel. Waarom zou je moeilijk doen als het makkelijk kan? Wat is het soms moeilijk om staande te blijven. Dat kan nooit in eigen kracht, maar wel in Gods kracht.

De Heere heeft ons leren bidden in dat volmaakte gebed: 'leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.' Daarmee vragen we aan de Heere om ons niet in handen van de duivel te geven en niet aan onszelf over te geven. Met dit gebed op de lippen mogen we onszelf niet in verzoeking brengen. En als we er onverwachts in geraken, moeten we biddend trachten de verzoeking uit de weg te gaan. Want op de ene verzoeking volgt de andere en we zitten zo muurvast. Wat is het nodig om waakzaam te zijn en de duivel te onderscheiden. De ene keer komt hij als een briesende leeuw zoekende wie hij zou kunnen verslinden, de andere keer komt hij als een engel des lichts. De Heere Jezus was in de verzoeken met het Woord gewaepend. Het is opvallend dat de Heere Jezus niet in discussie gaat met de satan, Hij gebruikt geen tegenargumenten. Hij begint niet met het woordje als, als de Heere dit wil of als de Heere dat doet, maar Hij citeert eenvoudig het Woord en houdt het daarbij: 'er staat geschreven.' Met het woord van God heeft de Heere Jezus de aanvallen van de duivel afgeslagen. Om in de verzoeking staande te blijven, moeten we de gehele wapenrusting van God aandoen, zoals in Ef. 6: 11 wordt beschreven: 'doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen van de duivel.' Wat is het daarom nodig om veel te weten uit Gods Woord en bovenal de Heere te mogen kennen en dienen, want dat geeft echte vreugde.

GELOOFSLEER

Wij kunnen alleen strijden omdat Hij onze Heere is (Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 34):

Waarom noemt gij Hem 'onze Heere'?

Omdat Hij ons met lichaam en ziel van al onze zonden, niet met goud of met zilver, maar met Zijn dierbaar bloed gekocht en van alle heerschappij van de duivel verlost heeft en ons zo Zich tot een eigendom gemaakt.

Wie het eigendom is van Christus, wordt een christen genoemd, die óók strijdt tegen de duivel (Heidelbergse Catechismus, vraag en antw. 32):

Maar waarom wordt u een Christen genoemd?

Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus en zo aan Zijn zalving deelachtig ben, opdat ik: Zijn Naam belijd en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offer en met een vrije en goed geweten in dit leven tegen de zonde en den duivel strijde en hiernamaals in eeuwigheid met Hem over alle schepselen regeer.

De Heere Jezus werd de woestijn ingedreven door de Heilige Geest om door de duivel verzocht te

worden en Hij zal staande blijven. Dit gebeurde ná Zijn doop. Daarom kunnen we ook wijzen op het dankgebed na de ná de bediening van de Heilige Doop. Een gebed om de Heilige Geest, om ons en onze kinderen te regeren, om in Zijn kracht, onder onze Koning en Hogepriester, tegen de zonde én de Heilige Geest te strijden: 'Almachtige, barmhartige God en Vader, wij danken en loven U dat Gij ons en onzen kinderen, door het bloed van Uw lieve Zoon Jezus Christus, al onze zonden vergeven en ons door Uw Heilige Geest tot lidmaten van Uw eniggeboren Zoon en alzo tot Uw kinderen aangenomen hebt en ons dit met de Heiligen Doop bezgelt en bekrachtigt.

Wij bidden U ook, door Hem, Uw lieven Zoon, dat Gij dit kind (of: deze kinderen) met Uw Heilige Geest altijd wilt regeren, opdat het christelijk en godzalig opgevoed worde en in den Heere Jezus Christus wasse en toeneme, opdat het Uw Vaderlijke goedheid en barmhartigheid, die Gij dit kind (of: deze kinderen) en ons allen bewezen hebt, moge bekennen en in alle gerechtigheid, onder onze enigen Leraar, Koning en Hogepriester, Jezus Christus, leve en vromelijk tegen de zonde, den duivel en zijn ganse rijk strijden en overwinnen moge, om U en Uw Zoon Jezus Christus, mitsgaders den Heiligen Geest, den enigen en waarachtige God, eeuwig te loven en te prijzen. Amen.'

